

TORONTÁLI KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
N.-Kikindán.

Egyesült „Kikindai Közlöny“ és „Felső Torontál“
POLITIKAI LAP.
Megjelenik: Csütörtökön és Vasárnap.

Előfizetési díj:
Póstán küldve, vagy házhoz hordva: Egész évre 14 kor.
Félévre 7 kor. Negyedévre 3 kor. 50 fill.
Egy szám 20 fillér.

Vásároljunk csak hazai ipar terméket. Azt a kereskedőt, a ki Magyarországon előállítható árukat külföldről szerez be, — ne támogassuk. Azon kereskedő hirdetésait, ki üzletét hazai árukkal szerelte fel, a legolcsóbb áron közöljük.

Az olasz borvám.

Általános óhajtként hangzik a kereskedelmi szerződések előkészítését tárgyazó véleményekben, hogy az olasz borok javára engedélyezett vámkedvezmény viszszavonandó, illetve a borbehozatali vám Olaszországgal szemben is jelentékenyen s minden esetre oly fokra emelendő fel, hogy ha nem is bír a védvám jellegével, de megszünteti azt a káros versenyt, melyet az olasz borbehozatal a hazai bortermelésnek okoz. Soha sem is kellett volna Olaszországnak ezt a kedvezményt megadni, részint azért, mert megfelelő ellenértékű koncessiót csak a papíron kaptunk, részint azért, mert az országnak olasz borral ellátásztására nem volt semmi szükség

TÁRCA.

Egy kis zeppelinláda

A jó öreg Zeppelin gróf felsült, bármint is szépítgetjük a dolgot, pedig hogy örülne neki minden nemzet egyaránt, csak már meg volna oldva a kormányozható léghajó titka. Nem sokat haladt az aëronautika azóta, hogy Montgolfiere 1783 június 4-én először kísérlette meg léggömbbel a felszállást.

Sokan azt hiszik, hogy Montgolfiere volt a léggömb feltalálója, pedig már 1737-ben egy portugál don Guzman nevű fizikus is kísérleteket tett egy papírosból készített léggömbszerű tákolmánnyal, sikere nem nagy volt, de ő lehetett az idea első megpendítője.

A kormányozhatóság elérését célozták a Besnier és Blanchard találmányai is, persze mindkettő csak a kísérletezés stádiumáig ért el 1809-ben egy bécsi Dégen nevű órási megkísérlette egy repülő géppel, de csak annyira vihette, hogy a lovardában, melyet kísérletei céljára engedtek át, ide oda röpködhetett, póznák kormányzásával, mondjuk: segítségével. Egy vas rudon ült és lábával, mozgatott valami szárnyaszerű papír vászon és nádalkotmányt, kísérlete jelentéktelen tudományos értékkel bírt, mind számtalan annyi próbálkozó. Egy Groof nevű németalföldi mechanikus 1874-ben Londonban

s inkább oda lehetett volna irányítani a törekvést, hogy a filoxéra pusztításai miatt lehanyagolt bortermelés helyébe a sörgyártás lépjen, melynek fellendüléséből a hazai mezőgazdaság, belföldi ipar és az államkincstár merített volna hasznot. A sörfogyasztási adó tulságos felcsigázásával azonban az állam rendkívül megdrágította a sört, a bortermelésre pedig ráeresztette az olasz konkurenciát, tehát elnyomta mind a kettőt s ez egyik oka annak is, hogy hazánkban a pálinka-ivás elterjedése veszélyes mérveket öltött.

Most pedig, midőn az elpusztult szőlők rekonstruálása óriási áldozatok árán nagy előhaladást mutat s midőn oly vidékeken is kezd meghonosulni a bortermelés, hol azelőtt szőlőműveléssel egyáltalán nem, vagy csak kivételesen foglalkoztak, valóságos csapás a bortermelésre nézve az olasz borimport. Mindennek az ára emelkedik, hazai bortermelőink azonban kénytelenek bortermelésüket a befektetéssel és művelési költséggel arányban nem álló alacsony áron elvesztegetni, de

próbálkozott meg egy repülő gépfélével, de alig szállt fel 400 mtr. magassáig, vilámssebességgel zuhant alá és életével fizetett. Repülő gépét esernyővel kombinálta, de leszálláskor az ernyő nem működött és így történt a katasztrófa.

A kísérletek többnyire állatokkal és terhek felszállásával történtek meg és nagy volt az öröm, mikor XVI. Lajos hosszas kapacitálás után végre bele egyezett, hogy két lelkes francia főnemes áronanta okt. 21-én felszállhatott. Pilatre de Rozier és de Aralande marpuisé a dicsőség, hogy ők voltak az elsők, kik a levegőbe mertek szállani. Ugyan ez évben egy Thible nevű asszony is felszállt néhány száz méter magasságba Lionban, az akkor ott időző svéd király tiszteletére.

Lenormand tanár, látva, hogy felszálláskor egyik szerencsétlenség a másikat éri, kísérletet tett ernyőkkel és Montpelierben 1783 nov. 26-án házának első emeletéről leereszkedett egy már öt mtr. átmérőjű ernyő teljesen elegendő arra, hogy veszélytelenül leszállhasson egy ember bármily magasságból.

Garnerin nevű fogoly már saját hasznára akarta kihasználni az új találmányt és Buda varából, akart ily módon megmenekülni, de megfogták. Később, hogy kiszabadult tökéletesítette próbálkozásait, és arra a meggyőződésre jutott, hogy ez ernyők azért fordulnak a levegőben oly gyakran fel, mert kell hogy az ernyő csucsponáján egy kis nyílás maradjon. Kísérletei ezután mindjobban sikerültek,

sok esetben még leszállított áron sem szabadulhatnak készleteiktől, mert a belsűkséget jelentékeny része az olcsó olasz bor behozatala útján fedeztetik. Igaz, hogy detailban a bor ára, a régi árakhoz képest drága, mert a 14-16 frtért nagyban eladott bort 35-40 krért mérik, de ezen aránytalanságnak sem a termelő, sem a borkereskedő nem látja hasznát, hanem hasznot huz belőle a borfogyasztási adó útján az állam, meg az olasz borkereskedők és importőrök.

De emellett az olasz borbehozatal, minden tilalom és ellenőrzés dacára, a hamisított borok forgalomba hozásának tárt kaput nyit. Szeziából és Romagnából Fiumén át a dalmát partvidékéről pedig Trieszten át állandóan nagymennyiségű hamis vagy hamisított bort hoznak be az országba. Az Olaszországból Fiuméba érkező borok valódiságát nem bizonyítja más, mint egy pecsétes levél, melylyel a bor származási helyének prefektusa igazolja, hogy a bizonylatban feltüntetett jeggyel ellátott hordókban valódi bor van. Minden egyes

úgy hogy később neje ki gyakori felszállása alkalmából mindig ilyen ernyővel ereszkedett alá, a mint közelebb jutott már aföldhöz. Egy Robertson nevű angol másként akart javítani ez ernyőkön, úgy hogy két ernyőt alkalmazott s az egyik ernyő felfelé amásik meg lefelé nyílt, de tévedt számításában és életét vesztette egy kísérletnél. Coeing nevű honfitársa még együgyűbb volt, ő fölfelé nyitott ernyővel próbálta meg a leszállást, daczára társai figyelmeztetésének. Agyon zuzta magát mindjárt a legelső alászállásnál.

A század elején valódi léghajózási düh ütött ki és a felszállók száma legió volt. Nevezetesebbek: Garnerin, Jacae és Eliz, Robertson, Coxwell, Green, Godard, Nadar, Tissandier és a két szerencsétlen Grosé Spinelli és Sivel. Tudományos felszállásokat rendeztek: Gay-Lussac és Biot és ujjabban Glaisher és Welsh Angliában, továbbá Flanmarion Franciaországban.

Green szállt fel legelőször és főleg takarékosági szempontból világító gázzal 1832 november havában, és pedig Calais és Diver között a csatornán akart keresztül futni. De nem francia földön kötött ki, hanem kedvezőtlen szelek elvitték a Rájna vidékére. 1846-ban egy Arban nevű léghajós Triesztben szállt fel egyszerű kötélbe fogódzva. Majdnem hogy megis adta az árát, mert déli szelek a tengernek vitték és itt ha véletlenül egy halászbárka észre nem veszi, oda ful: Az első ballon captivot (kötéllel lefogott léggömböt) 1867

szátlitmányt vegyileg megvizsgálni s általában csak némi nemü biztonságot nyújtó ellenőrzést gyakorolni lehetetlen lévén, a kérdéses bizonylatok segélyével nem nehéz a hamisítványt valódi bor helyett behozni, mert a vámhivatal csak arra fordíthat figyelmet, hogy a hordón látható jel azonos-e a bizonylatban feltüntetett jellel.

Megnehezíti az ellenőrzést az is, hogy a Fiumében gyanusnak talált és lefoglalt borból vett mintákat Budapestre küldik a vegyvizsgálat megejtése végett. Ez eltart hetekig és ezen idő alatt az importőr az egész hajórakományon tulad, vagy megszökik bárkájával együtt. Többször megtörtént az is, hogy a hamisított bor behozatala miatt érzékenyen, egy izben 25,000 frttal megbüntetett fiúmei „kereskedőn” egy fillért sem lehetett behajtani, mert nem volt semmi vagyona s tulajdonképpen csak sítrohmanja volt a borhamisító cégnek.

Nagy ideje, hogy az olasz borok behozatalától szabaduljunk s talán e kérdés kedvező eldöntése Ausztriában sem találna ellenzésre, mert, habár az osztrák bortermelés nem nagy arányú, mégis védelmet igényelhet, másfelől pedig az osztrák fogyasztóknak sem lehet inyükre a selejtes olasz bor, mely gyakran még meg is van hamisítva. Az olasz borvám felemelése tehát közóhajtás, mely elől a kormány nem zárkozhatik el, addig pedig fokozott figyelem és legnagyobb ellenőrzés szükséges, hogy legalább a hamis borok behozatala meggátoltassék.

HIREK.

A F. M. K. E. évi nagygyűlése.
A Felvidéki Magyar Közművelődési

ben Giffard szerkesztette Párisban, és ezzel rendezte felszállásait 50 frankért személyenként, de egyszer elszabadult a léggömb, ezer szerencse, hogy nem volt véletlenül ember benne, úgy halászták ki néhány mérföldnyire az össze vissza rongyolt léggömböt, valami mocsárból.

1870 71-német francia háboruban nagy hasznát vették a léggömböknek. Így a körülvárt Párisból számos család megmenekült, többek között az elnököt is így szöktették ki. Postát, sürgönyöket is ez uton vitték ki a városból és továbbították.

A kormányozható léghajó problémáját egy Petin nevű francia akként vélte megoldani, hogy a léggömb alá eszónakot akaszt és lapátokkal foghatja kormányozhatni, de a levegő nem elég sűrű ehhez, és az emberi izmok távolról sem elegendők arra, hogy ily nagy apparátust a mely a kormányozáshoz szükségeltetnek, mozgásba tudjanak hozni.

Légtő azok száma, akik mind e problémába örültek bele, de a legkisebb sikert sem tudták eddig felmutatni, így hát az ember még mindig irigye marad a madarak ezrének, melyek oly könnyedén szelik át a levegőt, és uralják azt.

Várjuk tehát azt a Messiást, aki elfogja érni, és sikeresen megoldani azt a problémát, amiért a derék Zeppelin gróf életének és vagyonának nagy részét áldozta, sajnos eddig hiába.

D' Amant Leó.

Egyesület, az ország legrégebb és legtevékenyebb kultúregyesülete, augusztus 28-án tartja meg ez évi nagygyűlést Zólyomban, a Felvidék egyik leginkább magyarosodó városában. Zólyom város közönsége máris nagyban készülődik, hogy ezt a napot a felvidéki magyarság ünnepévé avassa. — Vendégeül hívja az egész magyar kormányt és a sajtót, hogy tanuja és részese legyen a magyar állameszme erejének és hódításainak a Felvidéken. Ott lesz Felső-Magyarország intelligenciájának és népének színe-java, hogy ünnepies biznyságát adja, milyen nagy eredményeket ért el a F. M. K. E. tizonyolc éves hazafias munkálkodásával. Az elnökségek ebből az alkalomból felhívják az egyesület tagjait, akik a nagygyűlésen résztvenni kívánnak, hogy e szándékukat az egyesület központi titkári hivatalánál (Nyitra) milőbb jelentsék be, hogy megfelelő elszállásolásuknál még idejében gondoskodhassék. Az egyesület tagjainak a keresedelemi miniszter, a nagygyűlés idejére, kedvezményes vasúti jegyeket bocsát rendelkezésére.

Ujtás az ujságkézbesítés terén.

A kereskedelemi minisztérium egy fontos reformot szándékozik életbeléptetni, mely nemcsak az ujságkiadókat és az olvasó közönséget, hanem a magyar közművelődést is közelről érdekli. A tervezet lényege a következő: 1. A lapok ez után címszalag-ráuhzás és bélyeg nélkül lesznek ekszpediálva; 2. minden postahivatal nyilvántartást vezet a lapok helyi előfizetőknek és az odaérkező cím nélküli lapokat az előfizetőknek kézbesíti; 3. az ekszpediálendő példányok mennyiségük szerint zsákba vagy szalag alá tételnek, de a zsákon és a szalagon csakis a község, illetve város neve lesz ráírva; 4. a hírlap-bélyeget a lapok évi általányösszegben fogják fizetni.

Bocsári hírek. Bocsár községben mint értesülünk, legujabban tejszövetkezet alakult. Azután hitelszövetkezet létesítettek 20 fillerre heti befizetéssel minden üzletre után. Általában Bocsár községben a boldogulás ütött tanyát a mióta Müller községi jegyző a szerb és német lakosság közt a jó egyetértést helyre állította.

Öngyilkosság. Lamprecht Maria 60 éves özvegyasszony kedden reggel lakásán felakasztotta magát, s mire hoz zártartozói észrevették, halott volt. Tettének oka ismeretlen.

Mulatság Nagy-Szent-Miklóson. Mint Nagy-Szent-Miklósról tudósítanak, az odaváló ifjúság f. h. 15-én a Tanítói Othon javára műkedvelői előadással egybekötött táncmulatságot rendez. A fényesnek ígérkező estélyre az érdeklődés vidékszerre nagy, s a csinos kiállítású meghívók is már szétküldettek.

Szabaduszó és légtornász. A legutóbbi „blau Montagón” esett meg a tiszteletreméltó cipészipar egyik helybeli jónevű képviselőjével a következő tragikomikus história. A rövid nyári éjszakával megtolodott vasárnap délutáni mulatozás végén hajnali kakaszóra sikerült rangjához itlően becsüldöznie, s önnállóságra törekvő hangulatában elhatározta, hogy mielőtt üdítő álmra hajtana fejét, hágyadt

tagjait a Kada fürdő uszodájában üditi föl. A jó gondolatot követte a tett. Megváltotta jegyét; s fürdői kosztümbe vágva magát kilépett a még teljesen neptelen uszoda perronjára. Egy kéjes nyújtózkodással párosult hatalmas ásitás után a magas trambolinról sikerült „fejes” ugrással belevetette magát a medenczébe. A következő pillanatban éktelen ordítás, jajgatás riasztá fel a fürdő szolgáló személyzetét, s a korai fürdőzőt betört orral, zúzott tagokkal ott feküdt az — üres medence fenekén. Korán lévén ugyanis az idő, a medenczét még nem töltették meg vízzel; a mit azonban az éj lovagja mámoros fővel nem vett észre s így esett meg rajta, hogy egy kis parázs verekedés nélkül is lepedőben szállították haza. Szerencsére, nagyobb baja nem történt.

Megvasalt városi jegyző. A mult héten a vidéki és fővárosi lapokban többféle versióval volt közölve, hogy Schackmann János, leköszönt kikindai városi aljegyzőt a csendőrség szuronyos fegyverek között megvasalva kísérte Nagy-Komlósról a helybeli — mások szerint a nagybecskereki (!) kir. ügyészség börtönébe, Mint hiteles forrásból értesülünk az eset az igazságnak megfelelően a következő. Schackmann János nagykomlósi aljegyző korábban több rendbeli szabálytalanságot és visszaélést követett el. A följelentés megtörténvén ellene, Szontagh Hugó, a kikindai törvényszék vizsgálóbírója júli hó 21-én megjelent Nagy-Komlóson s a vizsgálatot megejtette. Ennek eredménye az lett, hogy a kihallgatott tanuk vallomása alapján a sikkasztás gyanújával terhelt vádlottat letartóztatta s mint vizsgálati foglyot Kikindára bevittette. A kir. ügyész azonban a vizsgálat fogság elrendelését nem tartván szükségesnek, a vádlottat rögtön szabad lábra helyezte.

Öngyilkos aggyastyán. Szerb Csenéről jelentik lapunknak, hogy tegnapelőtt reggel Mloszav Zsiva 67 éves öregembert az udvarán egy eperfán felakasztva holtan találtak fel. Hogy mi vihette az öreg embert a végzetes lépésre nem is gyanítják mert az öreg jó módnak örvendett.

Halálos esés a kocsiról. Nagy Jécán mint levelezőnk írja halálos végű szerencsétlenség történt júli 29-én Gilde Antal szerűjén. Müller Anna fiatal cseléd leány a cséplőgéphez vizet szállító kocsira ült, a lovak a gép zugásától megvadultak és elragadták a kocsit, miközben a fiatal leányt a tiz akós nehéz hordó a mi a kocsiról lefordult maga alátemette úgy hogy a szerencsétlen fiatal leány szörnyet halt. Az ügyben a vizsgálatot megindították.

CSARNOK.

A Délmagyarországi Tanítóegyesület kirándulása Finnéba.

Irta: Harmath Sándor.

(Folytatás.)

Taine Hypdit Voyage en Italie Olaszországi uti leírásában a lelkesedés bámulat eme szavaival nyilatkozik Velen-céről:

„Velenceze Olaszország gyöngye, melyhez fogható nincs második. A kilátta Róma és Nápoly szentes utcáit, Florénc apró és színtelen sikátorait s utána Velence palotainak, templomainak, hidjainak remek márványaiban gyönyörködik, az oszlopsorok, erkélyek és a góth, mor és bizanci izlésű ablakok és párkányok domborművű csipkézeteit szemléli s azok visszautkrözését a mindig szeliden hullámzó, átlátszó kék habok hullámaiban, önkénytelen szemrehányással illetjük magunkat a miért oly hosszasan vesztegettünk egyéb helyeken a miért nem egyenesen ide jöttünk.

Hasonló volt az én lelkesedésem is a mikor Szent Márk legendás terére léptem.

A csodálat a megilletődés is, az áhitatnak bizonyos nem fogta el lelkünket ennyi szépség, történelmi remek láttára.

Láttam előkelő fiatal hölgyeket a kik messze földről jöttek ide és Szent Márk székesegyház hatalmas márvány lépcsői előtt állva, a lelkesedés első pillanatában leborultak és ajkaikkal illeték azt.

Velence is különben, mint a többi tengeri város, este tűnik fel igazi tündéri szépséggel a mikor mint valami varázsűtésre kigyulnak a tenger parton, a Márk téren a villámos lángok.

Egy mesébe illető látványos élet, pezsdül fel erre a fényes vendéglők, kávéházak terein ahol hallunk Europa minden nyelvén társalogni.

Velence szépségéről egész irodalom van már. Magyar nyelven Dessewffy Arisztia „Velence” című két kötetes nagy műve páratlan a maga nemében.

Fiuméből júli. 15-én este nyolc óra-kor indultunk utnak a Liburnia és Bakar gözönszám szerint két száz ötvenketten.

Eleinte egy hangú volt utunk. Egyik oldalról Veglia sziget kopár bércei, a másikkal pedig Isztria hegyei kísérték utunkon Velence felé.

Voltak a kik kezdték kicsinyelni a tengert, hogy hajónk mindig partok közt halad. Egyik utitársunk pláne annyira ment a becsmérésben hogy oda nyilatkozott, miszerint megissza a tengert. Mikor leszállt az éj és Pola irányában feltűnt az első világító torony mindinkább maradoztak a partok.

A hullámok is mind erősebben ringázták a hajót. És ez a ringás éppen nem volt kellemes, álomra hajtó, hanem mindenkit kizökkentett a rendes kerékvágásból. Bizonyos rosszul lét fogott el mindenkit, ott gubasztott az utazóközönség a hajófedélzetén némán összetörve hallgatva a hullámok erős csapkodását. Kezdték végtelen unalmas lenni a tenger moraj, a beláthatatlan sötétség.

A mint hajnalodott és a tenger végtelen tükre feltűnt mindyájunkat az az érzes szállt meg, mikor érünk már Velencebe, hát hol van a part? A tengeri betegség miatt sokan kíváncsították a száraz földre, pedig éppen most tűnt fel a tenger eddig előttünk ismeretlen nagyszerűségében. A mint a hajnal hasadt és a messze távolban a tengeren egymásután feltűntek a közeledő hajók, halász bárkák színes vitorlaikkal.

Mikor a nap felbukkant a tengerből, még a legelgyötörtebb tengeri beteg is a fedelyzetre sietett, hogy lássa a nagyszerű látványt: a napkeltét a viztükrén.

Reggel nyolc óra tájt volt az idő mikor látessövön Szent Márk templomának hatalmas toronyát kilehetett venni a hajóról.

Kilenc óra mult mikor a Szent Márk tér előtt a nyílt tengeren lebocsátották a hajóvas macskáját.

Egyszerre a gondolatoknak egész raja lepte el hajónk körét s nemsokára a himbáló vízi fiakkereken találtuk magunkat, a mint kecesen hosszu karcsu orrával szelte a tengert. Ezek a gondolák csinosak kényelmes párnázott ülésekkel a nap tüze ellen pedig selyem ernyőkkel, vannak ellátva.

Igazán szerelmeseknek való készülék.

A Márk téren első sorban a képes levelező lapokat árusítók rohantak meg, benünket, azután a ciceronék sokasága, akik mindenféle nyelven kínálkoztak kalauznak drága pénzért.

Majd a Szent Márk templom galambjai üdvözöltek bennünket. Szeliden száltak az éhes állatkák válunkra, kezünkre és mohon szedegették össze a pár szem kukoricát a mit szórni szoktak nekik és amit egy életemes talián csekély öt centimért (másfél krajczár) veszteget. Alig van egy papirzsacsokban tizenöt szem de hát nem fordul meg idegen a téren aki meg nem vendégléne a kis szárnyasokat.

Rendkívül szép tér ez, Szent Márk székes templomával, doge palotájával a királyi palotával, városháza tornyával egyetemben. Alig tud nézésével az ember betelni. Szinte tulvilágba képzeli magát, a mikor a városháza tornyán levő hatalmas ércalakok megkonditják az óra nagy harangját, vagy a mikor a Márkus templom ércnyelve megszólal és visszahangozza a tenger mint ha annak mélyéből, egy eltemetett városból jönnének a hangok. Mindenek előtt a dogék palotáját tekintettük meg. Mesés műkineseiről köteleket lehetne írni.

(Vége következik.)

IRODALOM. SAJTO. MŰVÉSZET.

A népvándorlás kora.

Irtá: Dr. Borovszky Samu. A „Nagy Képes Világtörténet” IV. kötete. — Franklin-Révai. 1900. Ára diszkötésben 8 frt.

A népvándorlás korát fedő homály még mindig nincs egészen felderítve. Pedig nagyon fontos ez a kor, fontosabb, mint általában gondolni szokták. Egyenes szál köti a renaissance-hoz, mindahhoz, ami becses és hasznos csak volt a XV. század e nagy újjáéledésében. Az ókor nagysága ott volt tetőpontján a római császárság koronája alatt; a középkor betetőzése a renaissance, a hit, a tudományok, a művészetek felujulása a pápai tiara körül. Ez a tiara tulajdonképpen a római császári koronából készült. Ami átforgalmazta: az egy pár száz esztendő, s ez az egynehány száz év a népvándorlás kora. Róma régi nagysága elköpött; társadalmi forradalom nem dönthette össze, mert más kormányformát képzelni sem lehetett, mint a császárságot. Megdöntötte hát egy vallásos ébredés. A „nem e földről való” ország megtörte a csupán e földön valót. A széthulló ország részeire bomlott, s e töredékek külön, önálló életet kezdtek. A népek megszabadultak Róma egyenlősítő erejétől, mely mindent rómaiá tett. Tény az, hogy a Rómától meg nem

hódított s hosszabbban el nem foglalt országokra ma kiválóbb szerep vár, mint a meghódítottakra. Mert a meghódítottakba Róma a maga vérét öntötte át, a tespedt, beteg, öreg vért. Azok a nemzetek, amelyek megszabadulhattak tőle, fiatalon, saját ifju erejükből mese-gyorsan fejlődtek. S ezt a megszabadulást, ezt a kifejlődést a népvándorlás korának köszönhetjük. Ez alatt az idő alatt felejt ki a nemzetek egyénisége: ez a kor kezdte meg azt a fejlődést, melynek folytában a népek nemzetekké lettek, kivívták nemzeti egyéniségüket. E korban vált lehetővé az, hogy Gallia provinciából valaha Franciaország legyen, Germánia provinciából Németország. De nemcsak szétszakadás történt e szerencsés korban. Támadt valami, ami a nemzeteket egymáshoz fűzte; a koronákat a hármaskorona. Ettől a hatalomtól azért nincs mit félniök a nemzeteknek. Más az, mint a régi császárság volt. Földi dolgokban nincs hatalma, csak az egyháziakban. Összetartani jó, nemzetiségeket el nem nyomhat. Összekapcsoló ereje van, összeolvasztó nincsen. Sőt meglevő világi hatalmát egyenesen egyensúlyozza egy új császárság; a német-római. Ez a császárság nem oly fölélmes többé, mint a régi, hiszen nemzeti. S a nemzeti szellem szabadsága révén szabadul fel aztán a tudomány, a művészet, s végül a hit is, és így születik meg a renaissance és a reformáció; a renaissance, mely minden nemzetnek meghozza a maga művészetét, és a reformáció, mely az északi fajoknak meghozza a magokhoz való vallást. Ha a nemzeti egyéniség ki nem fejlődik, akkor ki tudja, meddig marad meg mindenütt a régi római forma? Vajon megvolnának-e ma e nélkül a köcsipkéből épült német dómok, az egyszerű klasszikus és modern renaissance-paloták, a Rafael szép szentképei? Az életnek e kifejlődését, sokoldalúságát köszönjük a népvándorlás nemzetfejlesztő áradatának.

Erről a szép és érdekes, mesés és komoly, homályos és fényes korszakról szóló jeles művel ajándékozta meg a magyar közönséget dr. Borovszky Samu, a jónévű történész és kiváló stílusista, kit a népvándorlás korára vonatkozó régebbi buvárlataiért a magyar tudományos Akadémia is tagjai sorába választott. Most nemcsak tudományának, hanem művészi érzékének is jelét adta, mikor e komoly, tudós munkát oly szépen irta meg, hogy olvasása valóban élvezet. A jeles új munka áttekinthetően és eredeti felosztásban adja e kor népeinek történetét, különös súlyt helyezvén a hazánk földjén megfordult nemzetekre, kiváltképpen az itt letelepedett rómaiak, hunnok, avarok, szlávokra. A terjedelmes kötet végén világhírű orientalistánk, Goldziher Ignác foglalja össze egy jeles kis esseyben az Iszlám alapjait és történetét. A nagybecsű könyv terjedelmére is, az illusztrációk számára is fölmúlja a Nagy Képes Világtörténet eddig megjelent kötetét. A szövegképekön kívül vagy 100 nagy külön melléklet szaporítja a roppant gazdag illusztráció-tartalmat, s azonfelül tizenkét gyönyörű színes kép, melyek a legnevezetesebb mecsetek, byzanci mozaikok, kódexek és miniature-ok legszebbjeit mutatják be hű képből. A képeknél is különösen meg kell említenünk az erős magyar szempontot. Sok magyar tárgy, magyar vonatkozású kép van itt összehalmozva, ami igen nehéz munka lehetett, hisz alig vannak e korból emlékeink, s ami van nagyon szét van szórva. Itt pedig itt találjuk római és népvándorláskori emlékeinket, a szép csaváros fibulákat, kettőt színes, remek képből; a Lehel kürtjét és a pécsi ó-keresztény sarkamra falfestményét.

A kötet a „Nagy Képes Világtörténet” IV. kötete. Az egész munka 12 kötetre van tervezve, így a most megjelent kötet egyharmada már a közönség kezében van. A nagy munkát megrendelhetni

a kiadónál (Révai Testvérek Irod. Intézet Budapest, VIII., Üllői-út 18.) s bármely hazai könyvkereskedésben, részletfizetésre is. Egy kötet ára diszkótésben 8 frt.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
Dr. KISS KÁROLY.

Kiadói-Nyomda, Szegyakov M. Nagy-Kikindán.
Telefon szám: 15.

Hirdetések.

Nyitási közlemény minden sora 20 fl.
Hirdetési díjak: Egész oldal 40 kor. Kisebb hirdetések ezen egységár arányában számítatnak.
Hirdetések fölvetetnek: a fővárosi és külföld nagyobb hirdetési irodákban, Nagy-Kikindán a kiadó hivatalban.

7668 tkv. szám. 1900.

Arverési hirdetmény.

A nagykikindai kir. törvényszék mint telekvi hatóság közhirre teszi, hogy a magyar országos központi takarékpénztár végrehajtónak Paatinus Mihály szajáni lakos végrehajtást szenvedett elleni 1236 korona 60 fillér tőke s jár. kielégítése miatti ügyben a területén levő a szajáni, 3 sztkvben A I. 1 sor (6-9) hrsz. 3 örsz. a. ház, udvar és szántó s 18-20 sor 1890 1923 2009 hrzi számú szántó 3676 korona kikiáltási árban Szaján községhezánál 1900 évi augusztus hó 30 ik napjának d. e. 10 órakor bírósági végrehajtási árverés alá fog bocsjtaní és a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezeihez letenni vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Nagy-Kikindán, 1900 évi június hó 5-ik napján A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Kapustyák,
kir tszk. bíró
28 1-1

5029. 5122 szám tkvi 1900.

Vissz árverési hirdetménykivonat.

A tkanizsai kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhirre teszi, hogy Kalmár Gyula szanádi lakos és csatlakozott tkanizsai ker.

takarékpénztár végrehajtónak Szubotin Marina szanádi lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a tkanizsai kerületi és tkanizsai központi takarékpénztár kerelmé következtében a végrehajtási árverés 280 korona (140 frt.) tőke után 1897 évi szeptember hó 12 tő' járó 6% kamata valamint 47 korona 70 fillér (23 frt 85 kr) költség illetve 1600 korona tőke es járuléka kielégítése végett a területén levő a szanádi 197 sztkvben A I. 1 sorsz. a, végrehajtást szenvedő tulajdonául felvett (381-382) hrsz. 51 örsz. ház és beltelek 1131 és 1132 hrsz. pótkert 1006 korona (503 frt.) ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik. Kalmár Gyula kése telmes árverési vevő kárára és veszélyére.

Az árverés megtartására határidőül 1900 évi augusztus hó 27-ik napjának d. e. 10 órája Szanád községhezához kitűzetik azzal, hogy az árverés alá bocsátott ingatlan a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Arverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át vagyis 100 korona 60 fillért (50 frt 30 kr.) készpénzben vagy ovadékképesnek nyilvánított elismervényt átszolgáltatni.

T. Kanizsán a kir jbiróság mint tkvi hatóságnál 1900 évi július hó 12-én.

Juhász,
kir. aljbíró.
27, 1-1

Van szerencsénk a n. é közönség tudomására hozni, hogy a „Magyar aszfalt részvénytársaság“ képviselőjét átvettük.

Midőn minden igyekeztünk arra irányul, hogy a közönséget a legsolidabban szolgáljuk ki, arra kérjük egyúttal, hogy előforduló aszfaltirozásoknál hozzánk fordulni sziveskedjenek.

Tisztelettel

Pavlicsek József és Kucsera Method.
építőmesterek
Nagy-Kikindán.

Naponként friss fogásu élő

Nemes rák

Élve megérkezésért garancia vállaltatik.

Portó és vámmentes.

Egy 10 fontos posta kosár melynek tartalma

80-100	adagos rák (Portion krebse) csak	2 frt 10 kr.
60-80	óriás rák kövér ollókkal	2 frt 65 kr.
40-50	válogatott sóló rák	3 frt 60 kr.
30-40	ritka nagyságu kiváló sóló rák	4 frt 20 kr.

Gyors és szigoruan reel kiszolgálás

Goldstein D.

Kiviteli ház.

Podwoloczyska.

az orosz határ mellett.

12 3-10

„Stearoptinum“

(Olaj-sebtapasz)

Bámulatosan gyorsan gyógyító olaj-sebtapasz, a mely egyetlen a maga nemében s egy régi család titka.

Budapesten a katonaságnál orvosilag rendelve.

biztosan gyógyítja s a fájdalmát rögtön csillapítja bármily sebeknél: vágás, zuzódás, égés, fagyás, mindenféle kelevény, a női emlők gyuladása és gyűlése, a titkos betegségek, kiütések stb.

Egy adag ára használati utasítással együtt 2 korona.

A hatásáért kezeséget vállal, a mi, ha elmaradna, — a pénzt visszaszolgáltatja a „Stearoptinum“ laboratóriuma. A pénz beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „Stearoptinum“ laboratóriumban:

Budapest, VII. kerület, Mexikói-ut 88. II. 25.